

Sygn. akt VIII C 396/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 8 lutego 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w VIII Wydziale Cywilnym

w składzie: przewodniczący: SSR Bartek Męcina

protokolant: st. sekr. sąd. Ewa Ławniczak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 lutego 2019 roku w Ł.

sprawy z powództwa W. G. i G. H.

przeciwko (...) Bank S.A. w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego (...) Bank S.A. w W. na rzecz powódki W. G. kwotę 205,77 zł (dwieście pięć złotych siedemdziesiąt siedem groszy) wraz z odsetkami ustawowymi, przy czym od dnia 1 stycznia 2016 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, od dnia 26 września 2015 r. do dnia zapłaty;
2. zasądza od pozwanego (...) Bank S.A. w W. na rzecz powoda G. H. kwotę 205,77 zł (dwieście pięć złotych siedemdziesiąt siedem groszy) wraz z odsetkami ustawowymi, przy czym od dnia 1 stycznia 2016 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, od dnia 26 września 2015 r. do dnia zapłaty;
3. zasądza od pozwanego (...) Bank S.A. w W. solidarnie na rzecz powodów kwotę 567 zł (pięćset sześćdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygnatura akt VIII C 396/16

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 5 lutego 2016 r. W. G. i G. H. wniesli o zasądzenie od (...) Bank S.A. w W. kwot po 205,77 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 26 września 2015 r. do dnia zapłaty, a także zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu powodowie wskazali, że w dniu 10 września 2008 r. jako konsumenci zawarli z pozwanym bankiem umowę kredytu, udzielonego, wypłacanego i spłacanego w walucie polskiej. Na podstawie umowy bank przyznał sobie prawo do jednostronnego decydowania o treści obowiązku pozwanym, w tym przede wszystkim prawo do decydowania o wysokości długu poprzez wprowadzenie do umowy tzw. Indeksacji kredytu do waluty obcej. W chwili zawierania umowy pozwani byli przekonani, że treść ich obowiązków umownych jest stała, a zmienne będą wyłącznie parametry kredytu niezależne od woli stron, jak oprocentowanie kredytu i wartość waluty obcej. W rzeczywistości umowa kredytu została skonstruowana przez pozwanego bank w taki sposób, że do niego należała decyzja w przedmiocie ustalenia wartości czynnika waloryzującego kredyt, czyli wartości waluty obcej. Powodowie wyodrębnili w umowie dwa mechanizmy, pierwszy pozwalający na ustalenie przez pozwanego wysokości długu i drugi umożliwiający pozwanemu decydowanie w jaki sposób dług będzie umarzany przez poszczególne raty kredytu spłacane przez kredytobiorców. Pierwszy mechanizm polegał na przeliczeniu po zawarciu umowy kwoty, w której udzielono kredytu wyrażonej w złotych polskich, na zobowiązanie wyrażone we frankach szwajcarskich, przy czym pozwany zastosował swój wewnętrzny, ustalony samodzielnie, przelicznik. Na zastosowany przez bank przelicznik powodowie nie mieli żadnego wpływu, zostali jedynie poinformowani o decyzji pozwanego banku. Mechanizm nazwany w umowie indeksacją kredytu do waluty obcej, w ocenie powodów,

składa się w całości z niedozwolonych postanowień umownych, a w konsekwencji przepisy umowy przewidujące przeliczenie wysokości kredytu wyrażonego w złotych polskich na walutę obca, nie wiążą powodów, zatem pozwany bank nie miał podstawy do konwersji pożyczonej kwoty na ustaloną przez siebie ilość franków szwajcarskich. W ocenie powodów po eliminacji niedozwolonych postanowień umownych, nie jest możliwe zastąpienie ich innymi postanowieniami, wobec czego powodowie mają obowiązek zwrotu kredytu w wysokości kwoty faktycznie pożyczonej, z zastosowaniem pozostałych niewadliwych postanowień umowy kredytu. Drugi mechanizm, również stanowiący niedozwolone postanowienia umowne, polegał na tym, że pozwany bank w sposób dowolny sterował przelicznikiem między wpłacanymi przez konsumentów pieniędzmi, a redukcją zadłużenia. Pozwany bank zastosował oba opisane mechanizmy, pierwszy jednorazowo, tuż po zawarciu umowy, a drugi w sposób ciągły, przy każdej racie spłacanej przez konsumentów. Strona powodowa zwróciła uwagę, że postanowienia umowy, które pozwoliły na to, że po wypłacie sumy kredytowej miernikiem zadłużenia stała się waluta obca w postaci franka szwajcarskiego, a podmiotem wyłącznie uprawnionym do określania wartości tego miernika był pozwany bank, są tożsame z niedozwolonymi postanowieniami umownymi, wpisanymi do rejestru klauzul niedozwolonych, prowadzonego przez Prezesa UOKiK, pod numerami (...), (...), (...) i (...). W konsekwencji zastosowania niedozwolonych postanowień umownych strona pozwana zawyżyła wysokość zadłużenia powodów po wypłacie kredytu, jak również pobierała od powodów zawyżone comiesięczne raty kredytu. Po wypłacie całości kredytu w kwocie 265.209,29 zł, pozwany bank jednostronnie ustalił zadłużenie powodów na kwotę 134.419,31 CHF, przy przyjęciu, że 1 CHF jest wart 1,9730 zł. Od tego momentu pozwany bank przedstawiał saldo zadłużenia wyłącznie w (...), od którego domagał się spłaty kapitału i odsetek. Wpłacane przez powodów kwoty rat tytułem spłaty zobowiązania w złotych polskich, były przeliczane przez pozwanego bank na franki szwajcarskie, przy zastosowaniu wskaźnika nazwanego w umowie „kursem sprzedaży” Dochodzona pozwem kwota jest różnicą pomiędzy sumą kwot faktycznie pobranych przez pozwanego, a sumą kwot należnych po wyeliminowaniu z umowy niedozwolonych postanowień umownych. W okresie od dnia zawarcia umowy do dnia 31 stycznia 2009 r. pozwany bank pobrał łącznie kwotę 4.834,94 zł, a powodowie dochodzą kwoty 411,54 zł, jako różnicy pomiędzy powyższą kwotą, a sumą kwot, które w tym okresie faktycznie przysługiwały pozwanemu. Zdaniem powodów łącząca ich z pozwanym umowa nie przewiduje w żadnym miejscu mechanizmu indeksacji, gdyż wartość miernika była jednostronnie ustalana przez bank. W ocenie powodów treść § 6 ust. 1 umowy, § 9 ust. 2 umowy i § 10 ust. 3 umowy stanowią niedozwolone postanowienia umowne. Świadczenie objęte kwestionowaną przez powodów klauzulą nie ma charakteru świadczenia głównego, które w przypadku umowy kredytu obejmuje zwrot otrzymanych środków pieniężnych, uiszczenie opłat z tytułu oprocentowania i prowizji. Na skutek posługiwania się przez pozwanego bank niedozwolonymi klauzulami umownymi należy przyjąć, że na podstawie łączącej strony umowy, nie ma możliwości stosowania jakichkolwiek przeliczeń na walutę obcą. Powodowie zwrócili uwagę, że usunięcie niedozwolonego postanowienia, bez możliwości modyfikacji umowy, ma służyć ochronie konsumentów również poprzez zniechęcający efekt uchylecia abuzywniej klauzuli. Na wypadek uznania, że w umowie łączącej strony nie występują niedozwolone postanowienia umowne, strona powodowa podniosła, że umowa jest nieważna w rozumieniu art. 58 kc w całości lub co najmniej w części dotyczącej indeksacji zadłużenia.

(pozew k. 12- 60)

W odpowiedzi na pozew pozwany, reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 złotych. W uzasadnieniu pozwany podniósł, że powodowie zawierając umowę kredytu zgodzili się na klauzule indeksacyjne dotyczące przeliczenia kwoty kredytu i rat kapitałowo- odsetkowych wg kursów kupna i sprzedaży określonych w Bankowej Tabeli kursów walut. Strona pozwana zwróciła uwagę, że wykorzystanie mechanizmu indeksacji co do zasady nie narusza natury kredytu, przepisów prawa bankowego, ani żadnych innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa krajowego i międzynarodowego. Pozwany podkreślił, że powodowie świadomie wybrali kredyt indeksowany do (...), zamiast kredytu złotowego, a w umowie kredytu nie przewidziano żadnych zdarzeń, które prowadziłyby do zniesienia klauzul indeksacyjnych i transformacji udzielonego kredytu indeksowanego do (...) w kredyt złotowy. Poza tym w 2010 r. powodowie zawarli aneks zmieniający m. in. zasady ustalania kursu i wprowadzając do umowy kurs sprzedaży NBP, w związku z czym w chwili obecnej kwestionowane zapisy w ogóle nie mają zastosowania do przedmiotowej

umowy kredytu. Strona pozwana nie zgodziła się z twierdzeniem, że na skutek zastosowania kwestionowanych „mechanizmów” powodowie nie znali wysokości swojego zobowiązania, ponieważ powodowie znali spread stosowany przez pozwanego, a jedyną niewiadomą pozostawał kurs waluty indeksacyjnej, na który pozwany nie miał wpływu. Pozwany zakwestionował również podstawę prawną dochodzonego roszczenia, a mianowicie art. 405 kc i następne, gdyż przepis art. 385 1 § 2 kc przewiduje inny niż nieważność skutek uznania postanowień umowy za niedozwolone. Dalej strona pozwana podniosła, że powodowie nie wykazali, aby ich interesy zostały rażąco naruszone przez sposób w jaki pozwany bank określał kurs kupna i sprzedaży (...) w Bankowej Tabeli poprzez wskazanie, że pozwany bank kształtował kurs wymiany (...) w sposób oderwany od realiów rynkowych. Przeciwnie strona pozwana wskazała, że kursy kupna i sprzedaży (...) w całym okresie kredytowania ustalane były w oparciu o uzasadnione czynniki rynkowe-w szczególności cenę (...) na rynku międzybankowym. Przedmiotem umowy było zobowiązanie wyrażone w (...) w celu umożliwienia stronom zastosowania stóp referencyjnych odnoszących się do (...), czyli (...), a nie PLN na potrzeby ustalenia wysokości odsetek należnych z tytułu udzielonego kredytu. W zakresie uznania postanowień umownych za niedozwolone pozwany wskazał, że wpisanie do Rejestru Klauzul Niedozwolonych określonego postanowienia wzorca umownego nie wiąże sądu orzekającego o danej klauzuli w trybie kontroli incydentalnej. Co do zarzutu swobody pozwanego w ustalaniu kursu wymiany (...)/PLN pozwany podniósł, że była ona ograniczona odniesieniem do kursów obowiązujących na rynku międzybankowym oraz kursów średnich NBP. Pozwany podniósł, iż nie miał i nie ma absolutnie żadnej dowolności w zakresie kształtowania kursu wymiany walut. O wysokości kursów kupna i sprzedaży z godziny 16 każdego dnia roboczego, a więc kursów na podstawie których pozwany ustalał i ustala brzmienie tabeli kursów decyduje tylko i wyłącznie rynek międzybankowy. Pozwany nie ma w tym zakresie żadnego pola manewru. Zdaniem pozwanego, postanowienia umowy kredytu nie dość, że wprost odsyłały do obiektywnego „źródła” kursu waluty (...), jakim jest rynek międzybankowy, to jeszcze precyzyjnie wskazywały sposób ustalania na ich podstawie tabeli kursów pozwanego. Ponadto pozwany zauważył, że samo przyznanie pozwanemu uprawnienia o pewnym stopniu dyskrecjonalności nie przesądza o braku jednoznaczności postanowienia umownego. W opinii strony pozwanej, nawet gdyby uznać abuzywność postanowień klauzul indeksacyjnych to nie może to prowadzić do utraty przez kredyt charakteru kredytu indeksowanego kursem (...) cechą tą określają bowiem również i inne postanowienia umowy, które nie są abuzywne. Poza tym strona pozwana podniosła, że skutkiem uznania klauzuli indeksacyjnych za nieobowiązujące byłoby całkowite odmienienie charakteru stosunku prawnego łączącego strony w związku z utratą walutowego charakteru kredytu. Pozwany wskazał na możliwość, aby sąd zastąpił bezskuteczne postanowienia przepisami prawa przywracającymi równowagę kontraktową stron. W ocenie pozwanego, w przypadku uznania abuzywności zapisu o zasadach przeliczeń w ramach indeksacji, istnieje możliwość zastąpienia go przepisem dyspozytywnym. Na możliwość taką wskazuje orzecznictwo (...), jak i orzecznictwo sądów polskich. W konsekwencji nawet po ustaleniu, że klauzule indeksacyjne są abuzywne, należałoby zmienić kurs stosowany przez pozwanego na taki, który nie naruszałby interesów powodów. Pozwany nie zgodził się również ze stanowiskiem strony powodowej o uznaniu umowy kredytu za nieważną, gdyż umowa nie narusza któregośkolwiek przepisu prawa, czy też zasad współżycia społecznego. Na koniec strona pozwana zakwestionowała dochodzoną pozwem kwotę 412 zł.

(odpowiedź na pozew k. 165- 187)

W piśmie złożonym na rozprawie w dniu 21 listopada 2016 r. powodowie zgłosili roszczenie ewentualne na wypadek nieuwzględnienia żądania zgłoszonego w pozwie, a mianowicie wniesli o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kwoty 411 zł wraz z odsetkami ustawowymi tytułem zwrotu przez pozwanego nienależnego świadczenia powstałego na skutek wyeliminowania z umowy kredytu w szczególności postanowień § 9 ust. 2 umowy oraz § 10 ust. 3 umowy przy założeniu, że w miejsce wyeliminowanych postanowień znalazłby się kursy wskazane w pkt. A- Y pisma.

(pismo procesowe k. 336- 410)

Do zamknięcia rozprawy stanowisko stron nie uległo zmianie.

(pismo procesowe powoda k. 233- 239, pismo procesowe pozwanego k. 455- 461, załącznik do protokołu k. 473- 508, k. 600- 614, protokół rozprawy k. 622)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 1 sierpnia 2008 r. G. H. i W. G. złożyli w (...) Bank S.A. D. Hipoteczny Oddział w Ł. wniosek o kredyt hipoteczny nr (...), w którym wniesli o przyznanie im kwoty kredytu w wysokości 260.000 zł, indeksowanej kursem waluty (...), (wniosek o kredyt k. 192- 195)

W dniu 8 września 2008 r. W. G. i G. H. zawarli z (...) Bank S.A. DomBank Hipoteczny Oddział w Ł. z siedzibą w K. umowę kredytu hipotecznego nr (...) indeksowanego do (...). Na podstawie umowy pozwany bank udzielił kredytobiorcom kredytu w kwocie 265.209,29 złotych polskich indeksowanego kursem (...). Zgodnie z § 1 pkt 1 umowy przy założeniu, że uruchomiono całość kredytu w dacie sporządzenia umowy równowartość kredytu wynosiłaby 131.944,92 CHF, rzeczywista równowartość miała zostać określona po wypłacie kredytu. Kredytobiorca oświadczył, że jest świadomy ryzyka kursowego, związanego ze zmianą kursu waluty indeksacyjnej w stosunku do złotego, w całym okresie kredytowania i akceptuje to ryzyko. W myśl § 1 pkt 2 umowy spłata kredytu miała nastąpić w 480 miesięcznych ratach równych kapitałowo - odsetkowych. Zgodnie § 1 pkt 3 umowy oprocentowanie kredytu było zmienne i na dzień sporządzenia umowy wynosiło 4,26 % w skali roku, na które składała się suma obowiązującej stawki (...) i stałej marży banku, która wynosiła 1,45 %. Kredytobiorca oświadczył, iż jest świadomy ryzyka wynikającego ze zmiennego oprocentowania, w całym okresie kredytowania i akceptuje to ryzyko. W § 1 pkt 4 umowy przewidziano, że rata kapitałowo-odsetkowa przy założeniu uruchomienia całości kredytu w dacie sporządzenia przedmiotowej umowy wynosiłaby równowartość 572,97 CHF. Rzeczywista wysokość rat odsetkowych lub rat kapitałowo-odsetkowych miała zostać określona w harmonogramie spłat. Zgodnie z § 1 pkt 5 umowy na dzień sporządzenia umowy odsetki karne kredytu wynosiły 8,52 % i miały ulec zmianie w przypadku zmiany indeksu (...) na zasadach określonych w § 13 umowy i być nie większe niż odsetki maksymalne. Natomiast po przewalutowaniu kredytu na PLN na podstawie art. § 14 ust. 3 odsetki karne na dzień sporządzenia umowy wynosiły 14,50 %, nie większe niż odsetki maksymalne i ulegały zmianie w przypadku zmiany indeksu (...). W myśl § 1 pkt 7 umowy całkowity koszt kredytu na dzień sporządzenia umowy kredytu wynosił 288.287,10 złotych polskich (podana kwota nie uwzględniała ryzyka kursowego). Ostateczna wysokość całkowitego kosztu kredytu uzależniona była od zmian poziomu oprocentowania kredytu w całym okresie kredytowania. Przedmiotowy kredyt pozwany bank wypłacił bezgotówkowo jednorazowo na rachunki podmiotów wskazanych we wniosku o wypłatę, (§ 1 pkt 10 umowy).

W § 2 pkt 1 umowy ustalono, że kredyt jest przeznaczony na:

- a) w wysokości 260.000 złotych polskich na pokrycie części ceny nabycia nieruchomości opisanej w § 3 ust. 1 umowy,
- b) w wysokości 2.652,09 złotych polskich na uiszczenie składki z tytułu ubezpieczenia od ryzyka utraty wartości nieruchomości;
- c) w wysokości 1.537,25 złotych polskich na pokrycie składek ubezpieczeniowych, o których mowa w § 4 ust. 1 umowy,
- d) w wysokości 224,32 złotych polskich na uiszczenie kosztów związanych z ustanowieniem hipoteki zabezpieczającej spłatą kredytu,
- e) w wysokości 795,63 złotych polskich na uiszczenie składki z tytułu Pakietowego (...) na wypadek odmowy ustanowienia hipoteki.

Zgodnie z § 3 umowy jako zabezpieczenie spłaty kredytu ustanowiono:

- a) hipotekę kaucyjną na rzecz banku w złotych polskich do kwoty stanowiącej 170% kwoty kredytu na nieruchomości: lokal mieszkalny nr (...) w Ś. (§ 3 pkt. 1 umowy);
- b) ubezpieczenie z tytułu pakietowego ubezpieczenia na wypadek odmowy ustanowienia hipoteki, przez 3 pierwsze miesiące kredytowania (§ 3 pkt. 2 umowy)

c) cesję na rzecz banku wierzytelności z tytułu umowy ubezpieczenia nieruchomości od ognia, powodzi i innych zdarzeń losowych na sumę ubezpieczeniową odpowiadającą wartości odtworzeniowej budynku, a jeżeli wartość odtworzeniowa nie została ustalona lub umowa dotyczy lokalu na kwotę odpowiadającą wartości rynkowej nieruchomości lub na inną kwotę zaakceptowaną przez bank (§ 3 pkt. 3 umowy),

d) weksel in blanco wraz z deklaracją do czasu przedstawienia w banku odpisu z KW nieruchomości zawierającego prawomocny wpis hipoteki na rzecz banku lub do końca ochrony ubezpieczeniowej z tytułu ubezpieczenia niskiego wkładu własnego w zależności od tego co nastąpi później (§ 3 pkt. 4 umowy),

e) ubezpieczenie od ryzyka utraty wartości nieruchomości przez okres 5 lat od dnia uruchomienia kredytu, z tym, że bank ma prawo przedłużyć to ubezpieczenie na własny koszt (§ 3 pkt. 5 umowy).

Zgodnie z definicją zawartą w § 6 ust 1 umowy, Bankowa Tabela Kursów walut dla kredytów dewizowych oraz indeksowanych kursem walut, zwana Tabelą Kursów jest sporządzana przez merytoryczną komórkę banku na podstawie kursów obowiązujących na rynku międzybankowym w chwili sporządzania tabeli i po ogłoszeniu kursów średnich przez NBP, tabela sporządzana jest o godz. 16 każdego dnia roboczego i obowiązuje przez cały następny dzień roboczy. W myśl § 7 pkt 1 umowy, wysokość rat odsetkowych miała zostać określona w harmonogramie spłat, który zostanie doręczony w dniu uruchomienia poszczególnych transz w przypadku kredytu transzowego, zaś wysokość rat kapitałowo-odsetkowych zostanie określona w harmonogramie spłat po wypłacie całości kredytu, rezygnacji przez kredytobiorcę z pozostałej części kredytu lub wygaśnięciu roszczenia kredytobiorcy o uruchomienie pozostałej części kredytu. Harmonogramy te stanowiąc będą integralną część umowy kredytu. Każdorazowy harmonogram określa wysokość rat spłaty przez okres dwóch lat kredytowania. Przed upływem dwóch lat kredytobiorca otrzymuje harmonogram na kolejny dwuletni okres trwania umowy kredytu. Na wniosek kredytobiorcy, bank zobowiązuje się przesłać harmonogram na cały okres kredytowania. W § 9 ust. 2 ustalono, że w dniu wypłaty kredytu lub każdej transzy kredytu kwota wypłaconych środków będzie przeliczana do (...) według kursu kupna walut określanego w Tabeli Kursów - obowiązującego w dniu uruchomienia środków.

Zgodnie z § 10 ust. 3 umowy wysokość zobowiązania miała być ustalana jako równowartość wymaganej spłaty wyrażonej w (...) po jej przeliczeniu według kursu sprzedaży walut określonego w „Bankowej tabeli kursów walut dla kredytów dewizowych oraz indeksowanych kursem walut obcych” do (...) obowiązującego w dniu spłaty. W myśl § 13 pkt 5 i 6 umowy indeks (...) ulega zmianie w okresach miesięcznych i obowiązuje od pierwszego dnia miesiąca, jeżeli wartość Indeksu jest różna od obowiązującej stawki indeksu (...) o przynajmniej 0,1 punktu procentowego. W przypadku likwidacji stawki LIBOR, bank w terminie 14-stu dni od daty jej likwidacji określi nowy czynnik, na podstawie, którego określane będzie oprocentowanie kredytu, nie spowoduje to jednak zwiększenia marży ryzyka banku. Nowy wskaźnik obowiązywać będzie od 1-go dnia kwartału następującego po kwartale, w którym stawka LIBOR ulegnie likwidacji.

(umowa kredytu hipotecznego nr (...) k. 67- 77).

W dniu 9 listopada 2010 r. G. H. i W. G. zawarli z (...) Bank S.A. w W. aneks nr (...) do umowy kredytu hipotecznego nr (...) z dnia 8 września 2008 r. Zgodnie z § 1 pkt. 1 aneksu bank wyraził zgodę na odroczenie płatności części rat kredytu. W okresie 24 miesięcy od dnia wejścia w życie aneksu kredytobiorcy zobowiązali się do comiesięcznych spłat rat kredytu wynikających z aktualnego harmonogramu ustalonego w oparciu o kwotę kredytu powiększoną o wysokość prowizji w kwocie złotych polskich odpowiadającej iloczynowi raty kredytu wyrażonej w (...) i kursu sprzedaży (...) ogłaszanego przez NBP w dniu poprzedzającym dzień zapadalności raty, jednakże w kwocie nie wyższej niż 937,60 PLN. Zgodnie z § 2 przez kurs sprzedaży walut NBP rozumie się kurs sprzedaży walut ustalany przez Narodowy Bank Polski obowiązujący w dniu poprzedzającym dzień wpływu środków na rachunek spłaty.

(aneks nr (...) do umowy kredytu hipotecznego k. 188- 189)

Z tytułu kredytu hipotecznego udzielonego umową nr (...) pozwany bank dokonał w dniu 25 września 2008 r. wypłaty kwoty 265.209,29 zł po kursie kupna z dnia 25 września 2008 r. (1 CHF= 1,9730 PLN), czyli kwoty 134.419,31 CHF w tym kwotę 231.984 zł na pokrycie części ceny nabycia nieruchomości, kwotę 28.015,96 zł na spłatę kredytu nr (...) i kwotę 5.209,29 zł na pokrycie kosztów udzielenia kredytu.

(potwierdzenie wypłaty środków k. 78)

W okresie od dnia zawarcia przedmiotowej umowy kredytu do dnia 31 stycznia 2009 r. kredytobiorcy tytułem spłaty rat kredytowych uiszcili na rzecz kredytodawcy łącznie kwotę 4.834,94 zł. W powyższym okresie wysokość zobowiązania kredytobiorców wobec kredytodawcy obliczona z pominięciem mechanizmu indeksacji wynosiła 4.422,18 zł.

(opinia biegłego sądowego z zakresu rachunkowości – k. 556- 560, zestawienie wpłat k 79- 80)

Pismem z dnia 21 sierpnia 2015 r. G. H. i W. G. wezwali (...) Bank S.A. w W. do zwrotu kwoty 47.380 zł w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania w związku z zastosowaniem w umowie kredytu hipotecznego nr (...) niedozwolonych postanowień umownych. Pismo zostało doręczone pozwanemu w dniu 28 sierpnia 2015 r.

(wezwanie k. 82- 83, potwierdzenie nadania k. 84- 85, wydruk ze strony internetowej k. 86)

W styczniu 2010 r. (...) Bank S.A. w K. został połączony z (...) Bank S.A. i od tego momentu występował pod (...) Bank S.A.

(bezsporne, Monitor Sądowy i Gospodarczy k. 140- 142, 143- 145)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z wymienionych powyżej dokumentów w postaci m. in. umowy kredytu i aneksu do umowy kredytu. Wiarygodności wymienionych dokumentów nie kwestionowała żadna ze stron procesu. Ponadto Sąd oparł swoje rozstrzygnięcie na opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości. W ocenie Sądu wymieniona opinia została sporządzona w sposób rzeczowy, rzetelny oraz przekonujący, w oparciu o wiedzę fachową.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Strona powodowa dochodziła zasądzenia od pozwanego solidarnie kwot po 205,77 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 26 września 2015 r. do dnia zapłaty. Powodowie oparli roszczenie na twierdzeniu o abuzywności postanowień umowy dotyczących ustalania przez pozwanego kursów walut. Powodowie wnieśli o zwrot nienależnego świadczenia za okres od dnia zawarcia umowy do dnia 31 stycznia 2009 roku.

Rozważania w niniejszej sprawie należy zacząć od oceny charakteru kredytu udzielonego powodom. W ocenie Sądu kredyt hipoteczny udzielony na podstawie przedmiotowej umowy jest kredytem złotowym, jedynie indeksowanym do waluty obcej - franka szwajcarskiego. Kredyt złotowy jest to kredyt udzielany w walucie polskiej, w którym kredytobiorca dokonuje spłaty rat kapitałowo- odsetkowych również w walucie polskiej, zwracając bankowi sumę nominalną udzielonego kredytu (kapitału) wraz z odsetkami oraz ewentualnie innymi opłatami i prowizjami. Natomiast kredyt waloryzowany (indeksowany) kursem waluty obcej to kredyt udzielany w walucie polskiej, przy czym na dany dzień (najczęściej dzień uruchomienia kredytu), kwota kapitału kredytu (lub jej część) przeliczana jest na walutę obcą (według bieżącego kursu wymiany waluty), która to kwota stanowi następnie podstawę ustalania wysokości rat kapitałowo - odsetkowych. Wysokość kolejnych rat kapitałowo- odsetkowych określana jest zatem w walucie obcej, ale ich spłata dokonywana jest w walucie polskiej, po przeliczeniu według kursu wymiany walut na dany dzień (najczęściej na dzień spłaty). Zgodnie z § 1 pkt 1 przedmiotowej umowy kredyt jest indeksowany do waluty obcej (...). Bank zobowiązał się oddać do dyspozycji kredytobiorców kwotę w złotych: 265.209,29. W myśl § 1 pkt 3 umowy kredyt oprocentowany został według zmiennej stopy procentowej, która na dzień sporządzenia umowy wynosiła 4,26

% w skali roku, na które składała się suma obowiązującej stawki (...) i stałej marży banku, która wynosiła 1,45 %. Kredytobiorca oświadczył, iż jest świadomy ryzyka wynikającego ze zmiennego oprocentowania, w całym okresie kredytowania i akceptuje to ryzyko. Kredyt powodów został im wypłacony w złotych polskich. Sama kwota kredytu została w umowie określona także w złotych polskich. Raty kredytu podlegające spłacie wyrażone zostały w walucie obcej.

Z treści przytoczonych powyżej postanowień umowy wynika jasno, że zawarta przez strony umowa kredytu hipotecznego stanowi umowę kredytu indeksowanego. Bank wydaje kredytobiorcy określoną sumę kredytową w złotych, przy czym jej wysokość jest określana (indeksowana) według kursu danej waluty w dniu wydania (indeksowanie do waluty obcej po cenie kupna). Ustalenie takie następuje też w celu określenia wysokości rat kredytowych, do których kredytobiorca będzie zobowiązany w okresie trwania stosunku kredytowego. W dniu płatności konkretnych rat taka rata jest przeliczana zgodnie z umową na złote stosownie do kursu danej waluty, tj. po kursie jej sprzedaży kontrahentowi banku. Kredyt został więc udzielony w złotych, lecz był indeksowany do kursu waluty obcej. Dlatego też Sąd nie podzielił stanowiska pozwanego o tym, że kredyt został udzielony w walucie obcej. W istocie bowiem kredyt został udzielony w złotych, a był jedynie indeksowany do kursu waluty obcej. Należy zauważyć, że również i w ocenie organów nadzorczych nad rynkiem finansowym nie ulegało wątpliwości, że kredyty indeksowane i denominowane to kredyty w walucie polskiej. Przyjęcie klauzuli indeksowej w postaci innej waluty (tak samo, gdyby indeksem była cena złota, zboża czy innego dobra majątkowego) nie przekreśla faktu, że zobowiązanie zostało wyrażone w złotych. Kredyt indeksowany nie jest kredytem walutowym.

W myśl art. 385¹ § 1 kc. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Unormowania zawarte w art. 385¹-385³ kc. mają charakter szczególny w stosunku do tych przepisów, które mają powszechne zastosowanie do kształtowania przez kontrahentów treści umowy (wskazać należy chociażby na art. 58 kc, 353^(1kc) czy 388 kc.). Zostały wprowadzone do polskiego porządku prawnego, aby konsumentom zapewnić bardziej skuteczną ochronę w stosunkach umownych z profesjonalnymi podmiotami, a także aby uwzględnić postanowienia dyrektywy nr 93/13/EWG z 5 kwietnia 1993 r. o nieuczciwych warunkach w umowach konsumenckich (Dz. Urz. WE z 1993 r. L 95, s. 29). Regulacja zawarta w art. 385¹-385³ kc. stanowi implementację w prawie polskim powyższej dyrektywy. W myśl art. 385¹ § 1 kc. za niedozwolone postanowienia umowne należy uznać klauzule umowne, które spełniają łącznie trzy przesłanki pozytywne tj.: zawarte zostały w umowach z konsumentami, kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami oraz rażąco naruszają jego interesy. Ustawodawca wyłączył możliwość kontroli abuzywności postanowień umowy w przypadku spełnienia jednej z dwóch przesłanek negatywnych, a mianowicie gdy postanowienie umowne zostało indywidualnie uzgodnione z konsumentem oraz postanowienie umowne określa główne świadczenia stron i jest sformułowane w sposób jednoznaczny.

Powodowie żądali uznania za abuzywne postanowień umownych zawartych w § 6 ust. 1 umowy, § 9 ust. 2 umowy i § 10 ust. 3 umowy. Można przypomnieć, że zgodnie z § 6 pkt 1 umowy bankowa tabela kursów walut dla kredytów dewizowych oraz indeksowanych kursem walut, zwana tabelą kursów jest sporządzana przez merytoryczną komórkę banku na podstawie kursów obowiązujących na rynku międzybankowym w chwili sporządzania tabeli i po ogłoszeniu kursów średnich przez NBP, tabela sporządzana jest o godz. 16 każdego dnia roboczego i obowiązuje przez cały następny dzień roboczy. W myśl § 9 pkt 2 umowy w dniu wypłaty kredytu lub każdej transzy kredytu kwota wypłaconych środków będzie przeliczana do (...) według kursu kupna walut określonego w tabeli kursów-obowiązującego w dniu uruchomienia środków. Z kolei w § 10 pkt 3 umowy postanowiono, że wysokość zobowiązania ma być ustalana jako równowartość wymaganej spłaty wyrażonej w (...) po jej przeliczeniu według kursu sprzedaży walut określonego w „Bankowej tabeli kursów walut dla kredytów dewizowych oraz indeksowanych kursem walut obcych” do (...) obowiązującego w dniu spłaty.

Nie ulega wątpliwości, że przepisy Prawa bankowego przewidują możliwość zawierania umowy kredytu indeksowanego (waloryzowanego). W myśl art. 69 ust. 1 Prawa bankowego, bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych, a kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej i zwrotu wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty. W przypadku umowy kredytu indeksowanego, bank wydaje kredytobiorcy określoną sumę kredytową w złotych, przy czym jej wysokość jest określana (indeksowana) według kursu danej waluty (np. euro) w dniu wydania (indeksowanie do waluty obcej po cenie kupna). Ustalenie takie następuje również w celu określenia wysokości rat kredytowych. Zatem należy przyjąć, że zawarta pomiędzy stronami umowa kredytu indeksowanego mieści się w konstrukcji ogólnej umowy kredytu bankowego i stanowi jej możliwy wariant (art. 353¹ k.c. w związku z art. 69 Prawa bankowego). Zatem mechanizm indeksacji jest co do zasady dopuszczalny, pod warunkiem, że nie narusza zasady równorzędności stron stosunków cywilnych i nie uniemożliwia ustalenia treści zobowiązania.

Nie było sporu co do tego, że powodowie są konsumentami. Zgodnie z art. 22¹ k.c. za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Powodowie są osobami fizycznymi i nie prowadzącymi działalności gospodarczej. Z wniosku o udzielenie kredytu wynika, że W. G. w momencie jego składania była pielęgniarka, a G. H. był zawodowym żołnierzem

W ocenie Sądu kwestionowane postanowienia umowne podlegają kontroli przewidzianej w art. 385¹ kc. Po pierwsze, postanowienia umowne dotyczące klauzul waloryzacyjnych nie zostały z powodami indywidualnie uzgodnione. Art. 385¹ § 3 k.c. stanowi, że nie uzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Przez „rzeczywisty wpływ” należy rozumieć realną możliwość oddziaływania na treść postanowień umownych. Z tego też powodu okoliczność, iż konsument znał treść danego postanowienia i rozumiał je, nie przesądza o tym, że zostało ono indywidualnie uzgodnione. Za uzgodnione indywidualnie trzeba bowiem uznawać tylko takie klauzule umowne, na których treść istotnie mógł on w praktyce oddziaływać. Innymi słowy należy badać, czy konsument miał realny wpływ na ewentualną zmianę klauzul proponowanych przez przedsiębiorcę i czy z możliwości tej zdawał sobie sprawę. W konsekwencji postanowieniami indywidualnie uzgodnionymi będą takie, które były w sposób rzeczywisty negocjowane lub włączone do umowy wskutek propozycji zgłoszonej przez samego konsumenta. W myśl art. 385¹ § 4 kc ciężar udowodnienia, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje. Przedmiotowa umowa została zawarta na podstawie wzorca opracowanego i przedstawionego przez pozwanego. W tej sytuacji obowiązuje domniemanie, że zawarte w niej postanowienia nie zostały indywidualnie uzgodnione z konsumentem (art. 385¹ § 3 k.c.). Zatem to na pozwanym spoczywał ciężar udowodnienia, że kwestionowane postanowienia zostały indywidualnie uzgodnione z powodami, czego strona pozwana nie uczyniła.

Idąc dalej należy stwierdzić, że kwestionowane postanowienia umowne nie określają głównego świadczenia stron. W ocenie Sądu ujęcie głównego świadczenia stron należy rozumieć wąsko, w nawiązaniu do pojęcia elementów przedmiotowo istotnych umowy. Nie ulega wątpliwości, że w umowie kredytu, w myśl powoływanego już art. 69 ust. 1 prawa bankowego, świadczeniem głównym kredytodawcy jest udostępnienie kredytobiorcy oznaczonej kwoty pieniężnej, zaś świadczeniem głównym kredytobiorcy jest zwrot otrzymanych środków pieniężnych oraz uiszczenie opłat z tytułu oprocentowania i z tytułu prowizji. Kwestionowane klauzule waloryzacyjne nie dotyczą żadnego z wymienionych elementów umowy. Pomimo, że klauzule waloryzacyjne są związane ze spłatą kredytu, to nie można przyjąć, aby dotyczyły głównych świadczeń stron. Podważane przez powodów postanowienia umowne mają niewątpliwie drugorzędne znaczenia przy ustaleniu, czy bez uzgodnienia tych elementów konstrukcyjnych umowy, w ogóle doszłoby do jej zawarcia. Klauzule waloryzacyjne w umowie powodów nie są postanowieniami o charakterze przedmiotowo istotnym (*essentialia negotii*), w związku z czym powinny być objęte kontrolą przewidzianą w art. 385¹ kc. W myśl wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2016 r., umowna klauzula waloryzacyjna nie jest objęta wyłączeniem zawartym w art. 385¹ § 1 zdanie drugie k.c. Klauzula taka nie określa bowiem bezpośrednio świadczenia

głównego, a wprowadza jedynie umowny reżim jego podwyższenia. Cel abstrakcyjnej kontroli postanowień wzorców umownych nie przemawia za szerokim rozumieniem formuły "postanowień określających główne świadczenie stron". W tej sytuacji należy stwierdzić, że postanowienia bankowego wzorca umownego, zawierającego uprawnienie banku do przeliczania sumy wykorzystanego przez kredytobiorcę kredytu do waluty obcej (klauzula tzw. spreadu walutowego), nie dotyczą głównych świadczeń stron w rozumieniu art. 385¹ § 1 zdanie drugie kc. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2016r., I CSK 1049/14, LEX nr 2008735).

W ocenie Sądu spełnione zostały również przesłanki, o których mowa w art. 385 1 § 1 kc, a mianowicie na skutek zastosowania przez pozwanego klauzul waloryzacyjnych, doszło do rażącego naruszenia interesów powodów oraz sprzeczności z dobrymi obyczajami postanowień umownych. W orzecznictwie i doktrynie uważa się, iż w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami rażąco naruszają interesy konsumenta postanowienia umowne godzące w równowagę kontraktową stron, a także te, które zmierzają do wprowadzenia konsumenta w błąd, wykorzystując jego zaufanie i brak specjalistycznej wiedzy (W. Popiołek, *Objaśnienia do art. 385¹ [w:] K. Pietrzykowski, Kodeks cywilny. Komentarz. T. 1, Warszawa 2005*; K. Zagrobelny, *Objaśnienia do art. 385¹ [w:] E. Gniewek, Kodeks cywilny. Komentarz, Warszawa 2008*). Postanowienia umowy rażąco naruszają interes konsumenta, jeżeli poważnie i znacząco odbiegają od sprawiedliwego wyważenia praw i obowiązków stron. Rażąco naruszenie interesów konsumenta oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym. Natomiast działanie wbrew dobrym obyczajom w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku. Przyjmuje się, że klauzula dobrych obyczajów, podobnie jak klauzula zasad współżycia społecznego, nakazuje dokonać oceny w świetle norm pozaprawnych, przy czym chodzi o normy moralne i obyczajowe, powszechnie akceptowane albo znajdujące szczególne uznanie w określonej sferze działań, na przykład w obrocie profesjonalnym, w określonej branży, w stosunkach z konsumentem itp. Sprzeczne z dobrymi obyczajami będą działania wykorzystujące niewiedzę, brak doświadczenia konsumenta, naruszenie równorzędności stron umowy, działania zmierzające do dezinformacji, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności.

Należy zgodzić się ze stanowiskiem powodów, że kwestionowane postanowienia umowne należy uznać za niedozwolone w rozumieniu art. 385¹ § 1 kc, gdyż klauzule indeksacyjne nie odwoływały się do ustalanego w sposób obiektywny kursu (...), na podstawie obiektywnych wskaźników, na które żadna ze stron nie miała wpływu. Faktycznie analizowane postanowienia umowne pozwalały stronie pozwanej kształtować kurs w sposób od siebie zależny. Wobec tego, że pozwany przyznał sobie prawo do jednostronnego regulowania wysokości rat kredytu indeksowanego kursem (...) za pomocą wyznaczania w tabelach kursowych kursu kupna oraz sprzedaży franka szwajcarskiego, pozbawiając jednocześnie kredytobiorców wpływu na powyższe, w ocenie Sądu narusza interesy powodów, jak również jest sprzeczne z dobrymi obyczajami. Należy zauważyć, że umowa kredytu nie określała szczegółowego sposobu ustalania kursu (...), w związku z czym strona powodowa była zdana na jednostronne decyzje banku. Należy podkreślić, że klauzula waloryzacyjna może działać prawidłowo jedynie wówczas, gdy miernik wartości, według którego dokonywana jest waloryzacja ustalany jest w sposób obiektywny, czyli w sposób niezależny od woli którejkolwiek ze stron umowy. Dodatkowo słusznie strona powodowa zwróciła uwagę na niejednoznaczność podważanych postanowień umownych. Zawarta pomiędzy stronami umowa kredytu nie przedstawiała w sposób klarowny działania mechanizmu wymiany waluty obcej, w związku z czym powodowie nie mieli możliwości samodzielnie oszacować, w oparciu o jednoznaczne i zrozumiałe kryteria, konsekwencji ekonomicznych zawartego stosunku zobowiązaniowego. Strona powodowa nie знаła sposobu, w jaki bank kształtował kurs (...). Powodowie byli pozbawieni możliwości kwestionowania decyzji banku w zakresie wyznaczanego kursu (...). Natomiast dobre obyczaje nakazują, aby ponoszone przez konsumenta koszty związane z zawarciem umowy, o ile nie wynikają z czynników obiektywnych, były możliwe do przewidzenia. Niewątpliwie zawierając umowę kredytu indeksowanego każdy kredytobiorca powinien liczyć się z ryzykiem związanym ze zmianami kursów walut obcych, ryzyko to jest oczywiste. Jednak powyższe nie ma nic wspólnego z dowolnym kształtowaniem kursu wymiany walut stosowanym w przedmiotowej sprawie przez pozwanego bank. Pozwany zapewnił sobie dowolność w zakresie wyboru kryteriów ustalania kursu (...) w tworzonych tabelach kursowych, przez co wpływał na wysokość zobowiązania powodów.

Konsekwencją ustalenia, że kwestionowane postanowienia umowne są niedozwolone w rozumieniu art. 385¹ § 1 kc jest przyjęcie, że postanowienia te nie wiążą strony powodowej ex tunc i ex lege. Natomiast jak stanowi art. 385¹ § 2 kc. strony są związane umową w pozostałej części. Ponadto niedozwolone postanowienia umowne podlegają zniesieniu, nie tylko w zakresie, w jakim ich treść jest niedopuszczalna, ale w całości. Zdaniem Sądu wyeliminowanie z umowy klauzul indeksacyjnych nie prowadzi do ustalenia nieważności umowy kredytu w całości. Przyjęcie takiej koncepcji byłoby sprzeczne z treścią art. 385¹ § 1 i 2 k.c. Poza tym jak już była o tym mowa powyżej klauzule walutowe nie stanowią essentialia negoti, co stanowi kolejny argument przeciwko unieważnieniu całej umowy kredytu. Nie sposób również przyjąć, aby na miejsce niedozwolonych postanowień umownych, przyjąć przepisy dyspozytywne. W przeciwieństwie do art. 58 § 1 kc dotyczącego nieważności czynności prawnej, art. 385¹ kc. nie przewiduje zastąpienia nieważnych postanowień czynności prawnej odpowiednimi przepisami ustawy. Zdaniem Sądu wyeliminowanie z umowy klauzul waloryzacyjnych nie powoduje powstania w umowie kredytu łączącej strony żadnej luki, ponieważ co było stwierdzone na początku rozważań Sądu, przedmiotowy kredyt jest w istocie kredytem złotowym. Wobec tego nie ma potrzeby przeliczania wysokości zobowiązania powodów, gdyż jest ona wyrażona w PLN. Bez mechanizmu indeksacji przedmiotowa umowa powinna nadal obowiązywać strony, gdyż jest możliwe ustalenie wysokości zobowiązania strony powodowej. Wobec tego, że nie ma luki w umowie kredytu to nie ma również podstaw, aby przyjąć konieczność zastępowania klauzul waloryzacyjnych innymi przepisami prawa. Po wyeliminowaniu z umowy klauzul indeksacyjnych powodowie, jako kredytobiorcy są zgodnie z zasadą nominalizmu zobowiązani do zwrotu kredytu w wysokości nominalnej, w terminach i z oprocentowaniem określonym w umowie. Ustalenie, że kwestionowane postanowienia umowne są niedozwolone prowadzi do wniosku, że łącząca strony umowa jest umową wyrażającą zobowiązanie w walucie polskiej bez waloryzacji do waluty obcej. Należy przypomnieć, że przedmiotowy kredyt został udzielony w złotych, a nie we frankach szwajcarskich. Zaciągnięty przez powodów kredyt był jedynie waloryzowany w stosunku do (...).

Wobec tego, że przepisy umowy przewidujące indeksację stanowią niedozwolone postanowienia umowne, a co za tym idzie nie wiążą stron, należy uznać, że strona powodowa korzystając z tego mechanizmu pobrała od powodów kwoty bez podstawy prawnej. W związku z tym powodom przysługuje roszczenie o zwrot nienależnie pobranych kwot na podstawie art. 405 kc w zw. z art. 410 § 1 i 2 kc. Zgodnie z art. 405 kc., kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Powyższy przepis stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego (art. 410 § 1 kc.). Z kolei świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia. W przedmiotowej sprawie nienależne świadczenie polega na tym, że bank pobierał od powodów wyższe kwoty tytułem spłaty kredytu, niż pobierałby, gdyby nie stosował niedozwolonych klauzul. W ocenie Sądu nie można przyjąć, że powodom nie przysługiwało uprawnienie do domagania się zwrotu nienależnego świadczenia ponieważ wiedzieli, że nie byli zobowiązani do świadczenia (art. 411 kc). Należy ustalić, że powodowie spełniali świadczenie, aby uniknąć przymusu, gdyż w sytuacji braku spełniania świadczeń zgodnych z brzmieniem umowy, stronie pozwanej przysługiwałoby uprawnienie do wypowiedzenia umowy, w związku z czym cała wierzytelność z tytułu umowy kredytu stałaby się wymagalna. Poza tym trudno przyjąć, że stronie pozwanej, która poprzez zastosowanie niedozwolonych postanowień umownych, doprowadziła powodów do spełnienia świadczenia w wyższej wysokości, przysługiwało uprawnienie, w oparciu o przepis art. 411 pkt 1 kc, do odmowy zwrotu nienależnego świadczenia.

Bezspornym było, że w okresie od dnia zawarcia umowy kredytu do dnia 31 stycznia 2009 r. W. G. i G. H. w związku ze spełnieniem świadczenia uiścili na rachunek pozwanego kwotę 4.834,94 zł. Natomiast w tym samym okresie czasu wysokość zobowiązania powodów wobec pozwanego banku obliczona z pominięciem mechanizmu indeksacji wynosiła 4.422,18 zł. W związku z tym powodowie mają uprawnienie do zwrotu od strony pozwanej różnicy pomiędzy obiema kwotami, czyli kwoty 412,76 zł (4.834,94 zł- 4.422,18 zł). Należy przypomnieć, że powodowie wnieśli o zasądzenie od (...) Bank S.A. w W. kwot po 205,77 zł na rzecz każdego z nich. Można jedynie na marginesie zauważyć, że nie ma przesłanek do zasądzenia dochodzonej kwoty solidarnie na rzecz powodów, gdyż ani z przepisu prawa ani z umowy

nie wynika, aby powodowie byli wierzycielami solidarnymi co do przysługującego im roszczenia o zwrot nienależnego świadczenia.

Podkreślić należy, że strona powodowa miała prawo, oprócz żądania należności głównej, żądać odsetek za czas opóźnienia, jako że zgodnie z treścią przepisu art. 481 § 1 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności, przy czym dłużnik jest w opóźnieniu jeżeli nie spełnia świadczenia w określonym terminie. Zdaniem Sądu zobowiązanie do zwrotu nienależnego świadczenia ma charakter bezterminowy, w związku z czym termin spełnienia tego rodzaju świadczenia należy wyznaczyć w myśl art. 455 kc. Zgodnie z powołanym przepisem, jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Zatem roszczenie dochodzone przez powodów stało się wymagalne niezwłocznie po dokonaniu przez nich wezwaniu. Pismem z dnia 21 sierpnia 2015 r. G. H. i W. G. wezwali (...) Bank S.A. w W. do zwrotu kwoty 47.380 zł w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania w związku z zastosowaniem w umowie kredytu hipotecznego nr (...) niedozwolonych postanowień umownych. Powyższe pismo zostało doręczone stronie pozwanej w dniu 28 sierpnia 2015 r. Wobec tego Sąd zasądził na rzecz powodów kwoty po 205,77 zł wraz z odsetkami ustawowymi, przy czym od dnia 1 stycznia 2016 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, zgodnie z żądaniem pozwu, czyli od dnia 26 września 2015 r. do dnia zapłaty.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. obciążając pozwanego, jako stronę przegrywającą w całości, obowiązkiem zwrotu solidarnie na rzecz powodów kosztów procesu w łącznej wysokości 567 zł. Na koszty te złożyły się opłata od pozwu w wysokości 30 zł, wynagrodzenie pełnomocnika powodów (§ 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie) w wysokości 120 zł., opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł i zaliczka na poczet wynagrodzenia biegłego w wysokości 400 zł.